

1-й звіт WASLI — переклад під час кризи біженців у Європі

Вітаю, мене звати Крістіан Ратманн, я регіональний представник WASLI (Всесвітньої асоціації перекладачів жестової мови) в Європі. Це відеооновлення присвячене тому, як європейські перекладачі працюють з глухими людьми, що втекли з України та шукають захисту в інших європейських країнах.

У ньому я коротко розповім про результати консультацій з країнами поблизу України, зокрема з Польщею, Чехією, Литвою, Австрією, Угорщиною, Румунією і Болгарією — саме з цими країнами я обговорював ситуацію з перекладом для глухих біженців.

Консультації проводилися стосовно наступних чотирьох запитань:

1. На вашу думку, чи все було добре організовано, зокрема процеси комунікації та перекладу, і які труднощі виникли?
2. Якою мовою ви користувалися для спілкування з глухими біженцями — Міжнародним жестом, українською жестовою мовою чи російською жестовою мовою? Чи виникали при цьому якісь проблеми?
3. Коли до певної країни приїздив глухий біженець, чи були інструкції й організований перелік перекладачів, щоб дати глухим біженцям змогу швидко отримати доступ до перекладача після приїзду до іншої країни, і чи був процес перекладу налагодженим — чи виникли труднощі?
4. Чи були урядові письмові матеріали, перекладені спеціально для глухих біженців з України українською, російською чи англійською мовою, також доступні українською жестовою мовою?

Протягом останніх тижнів ми збирали та зводили докупи цю інформацію. Це не вичерпний звіт, а лише підсумок того, що я дізнався за цей короткий період — детальнішу інформацію надам пізніше.

Перекладачі підкреслили важливість наступного:

1. забезпечення чіткої комунікації для глухих біженців на етапі в'їзду до країн, де вони шукають притулку, жестовою мовою; при цьому має бути людина, відповідальна за організацію зв'язку між глухими людьми та перекладачами жестової мови. Таким чином глухим людям можна було б забезпечити можливість належного спілкування, а потім допомогти їм зорієнтуватися в системі.
2. наявність перекладачів протягом початкового періоду на ключових пунктах в'їзду, щоб у глухих біженців був доступ до перекладачів, які працюють з керівництвом відповідних організацій та службами підтримки для глухих людей, щоб забезпечити скоординований підхід, що безпосередньо відповідає потребам глухих біженців, щоб у них була вся необхідна інформація.
3. наявність перекладачів для глухих біженців у лікарнях, оскільки у багатьох новоприбулих були проблеми зі здоров'ям, які потребували стаціонарного лікування.
4. чітка комунікація подробиць планів щодо того, де планує оселитися глухий біженець у майбутньому, чи у поточній країні перебування, чи в іншій країні, а також наявність інформації про послуги перекладу в інших країнах.
5. потреба глухих біженців в інформації про національні правила, такі як візові вимоги та процедуру реєстрації особистої інформації в процесі запиту на притулок у певній країні.

Перекладачі були ключем до забезпечення чіткої комунікації та впорядкованої координації.

Налагодження зв'язку глухих людей з місцевими асоціаціями глухих та відповідними установами було дуже обтяжливою роботою. Було залучено багато перекладачів, усі з них волонтери.

Що стосується перекладачів, яких залучали, серед них було дві групи, як фахові, так і аматори. В першій групі було багато глухих перекладачів, у кількох з них була формальна перекладацька освіта, а інші були білінгвами, що володіли як українською чи російською жестовою мовою, так і жестовою мовою країни проживання. Часто це були українці чи росіяни, які раніше мігрували в країни, що зараз приймають глухих біженців. Ці люди були особливо корисними для комунікації та перекладу для глухих людей. До другої групи належали глухі люди, які допомагали з комунікацією, подаючи інформацію за допомогою Міжнародних жестів; ці групи співпрацювали як одна команда.

Після приїзду в нову країну глухі біженці могли відчувати складність з орієнтуванням, і хоча більшість проблем швидко вирішувалися, деякі труднощі залишалися. Зокрема йшлося про такі труднощі:

1. Мова — коли глухі біженці прибували, було важливо визначити спосіб спілкування, якому вони надають перевагу. Якщо вони не знали Міжнародний жест, використовували українську або російську жестову мову, оскільки вони подібні та достатньо взаємно зрозумілі. Звичайно, не так багато людей, що допомагали, вільно володіли як українською чи російською жестовою мовою, так і місцевою жестовою мовою країни, в якій евакуйовані шукали притулку, тому ті, хто мав такі навички, мали високий попит на свої послуги та працювали багато годин поспіль. Цим людям висловлюється особлива подяка, тим більше, що вони працювали безплатно. У деяких випадках окремі біженці виступали перекладачами для інших українських біженців, які не володіли Міжнародним жестом. Це означало, що український біженець, що вільно володіє українською жестовою мовою, працював з перекладачем на Міжнародний жест, а той, своєю чергою, працював з місцевим перекладачем при роботі з новоприбулим біженцем.
2. глухим біженцям потрібна була чітка інформація про те, чого очікувати в країнах, в яких вони шукали притулку. Цю інформацію могли надати глухі люди, що вже проживають у цих країнах. Було корисно мати комплексний реєстр перекладачів у відповідних країнах, де зазначалося їхнє володіння потрібними мовами, їхня готовність працювати на волонтерських засадах і контактна інформація, щоб з ними можна було легко зв'язатися та налагодити зв'язок між глухим біженцем і перекладачами. Одним з ефективних способів було створення груп WhatsApp для забезпечення безперебійної комунікації.
3. урядова інформація могла бути доступна українською та російською мовами, але рідко перекладалася на жестову мову. Для початку цю інформацію можна було б узагальнити та розмістити в соцмережах, зокрема в Instagram. Найкраще буде, якщо цю інформацію поширюватимуть у соцмережах з використанням місцевої жестової мови, а також надаватимуть українською чи російською жестовими мовами. А зрештою потрібно прагнути, щоб повна версія офіційної письмової інформації від уряду була доступна в перекладі жестовими мовами.

Це підсумок того, що відбувалося протягом останніх двох тижнів, а протягом наступних тижнів ми будемо її оновлювати з інформацією про те, що відбувається в конкретних країнах, зокрема які труднощі виникають з цими питаннями.

Дякую.